

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
Дніпропетровське обласне територіальне відділення

ВИТЯГ З РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

«22» квітня 2016 р.

м. Дніпропетровськ

№ 07/01-14/06-16

Справа № 10/06-03-1/16

*Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції та
накладення штрафу*

Адміністративна колегія Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – адміністративна колегія) розглянувши подання про попередні висновки у справі, третього відділу досліджень і розслідувань територіального відділення від 08.04.2016 № 28, та матеріали справи №10/06-03-1/16, розпочатої розпорядженням адміністративної колегії Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 11.03.2016 року № 10/01-15/06-16р, за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Дніпропетровськгаз» (надалі – ПАТ «Дніпропетровськгаз», Товариство) передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку у вигляді дій чи бездіяльності суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку,

ВСТАНОВИЛА:

ПАТ «Дніпропетровськгаз» (місцезнаходження: вул. Шевченко, 2, м. Дніпропетровськ, код ЄДРПОУ– 03340920) зареєстроване 27.05.2013 року, за номером 12241050041006763, здійснює діяльність на підставі Статуту. Товариство є правонаступником всіх прав та обов'язків Державного підприємства по газопостачанню та газифікації «Дніпропетровськгаз» та відкритого акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Дніпропетровськгаз»

ПАТ «Дніпропетровськгаз» здійснює свою діяльність на підставі ліцензій, виданих Національної комісії, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (надалі - НКРЕКП), зокрема, на розподіл природного, нафтового газу і газу (метану) вугільних родовищ (надалі – Ліцензія) в межах території Дніпропетровської області, крім міст Дніпропетровськ, Інгулець, Кривий Ріг, крім Інгулецького району; сіл Дніпропетровського району: Любимівка, Перше травня, Степове, Чумаки, Маївка, Зоря,

Балівка, Партизанське, радгоспу «Дзержинець», на якій розташовані газорозподільні мережі, що перебувають у власності (користуванні) Товариства.

Отже, ПАТ «Дніпропетровськгаз» є юридичною особою, здійснює господарську діяльність, надає платні послуги споживачам на договірних засадах, а отже, в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є суб'єктом господарювання.

Особливими умовами Ліцензії передбачено, що ПАТ «Дніпропетровськгаз» є єдиним суб'єктом господарювання, який здійснює розподіл природного газу в вищезазначених територіальних межах.

Таким чином, в розумінні статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у 2015 році та поточному періоді 2016 року на ринку розподілу природного газу в межах території Дніпропетровської області, крім міст Дніпропетровськ, Інгулець, Кривий Ріг, крім Інгулецького району; сіл Дніпропетровського району: Любимівка, Перше травня, Степове, Чумаки, Маївка, Зоря, Балівка, Партизанське, радгоспу «Дзержинець», на якій розташовані газорозподільні мережі, що перебувають у власності (користуванні) Товариства, становище ПАТ «Дніпропетровськгаз» є монопольним (домінуючим), оскільки на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

Розгляд цієї справи було розпочато за результатом розгляду заяви побутового споживача гр., яка мешкає за адресою: (надалі – Споживач), стосовно нарахування ПАТ «Дніпропетровськгаз» розміру збитків, завданих діями Споживача Товариству.

Як було зазначено у заяві Споживача,03.2015 року газопостачання його будинку було припинене шляхом опломбування, у зв'язку з відсутністю акта пічників та відсутністю тяги, про що свідчить Акт №.....

Відповідно до витягу з наряду на03.2015 року, передбачалось відключення Споживача за заборгованість у розмірі 1501,32 грн., проте, в акті про припинення газопостачання ця підстава не зазначена.

На момент відключення показники лічильника становили 4278 м³.

Порядок здійснення перевірки димових і вентиляційних каналів до 07.07.2015 року визначався положеннями Правил безпеки систем газопостачання України, затверджених наказом Держнаглядохоронпраці від 01.10.1997 року №254, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.05.1998 року за № 318/2758 (надалі - ПБСГУ). Згідно з пунктом 4.5.11 ПБСГУ, відключенню від системи газопостачання з установкою заглушки підлягають прилади і апарати, в яких незабезпечена герметичність і які мають несправну автоматику безпеки, а також несправні димоходи, вентиляційні канали і їх оголовки.

Відтак, ПБСГУ передбачали відключення саме приладів і апаратів, у яких несправні димоходи, вентиляційні канали, а не повне припинення газопостачання, як було проведено ПАТ «Дніпропетровськгаз»03.2015 року Споживачу. Доречі, припинення газопостачання Споживачу було виконано поза межами приміщення, що ускладнює збереження пломб.

Наступного дня після складання акту,03.2015 року, за заявою Споживача, уповноваженою організацією (ТОВ «.....») проведені роботи, про що складено акт № про періодичну перевірку і прочистку димо-, вентканалів. Тобто, Споживачем були усунуті причини припинення газопостачання. За твердженням Споживача, копія цього акту передана до дільниці ПАТ «Дніпропетровськгаз», однак газопостачання відновлено не було.

.....05.2015 року контролером ПАТ «Дніпропетровськгаз» зафіксовані показники лічильника газу - 4306 м³, тобто інформація про самовільне відновлення Споживачем газопостачання була отримана Товариством, але цю перевірку ним розцінено як перевірку відключеного стану.

Лише08.2015 року ПАТ «Дніпропетровськгаз» складено акт-претензію про самовільне відновлення газопостачання.

Самовільне відновлення газопостачання, відповідно до підпункту 5 пункту 2 розділу II Порядку відшкодування збитків, завданих газопостачальному або газорозподільному

підприємству внаслідок порушення споживачем природного газу Правил надання населенню послуг з газопостачання, а також споживачеві природного газу внаслідок порушення газопостачальним або газорозподільним підприємством Правил надання населенню послуг з газопостачання, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 28.10.2014 № 184, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 12 .01.2015 р. за № 8/26453 (надалі – Порядок 184), який діяв на момент виникнення правовідносин, – є порушенням, за яке визначаються збитки. Відповідно до пунктів 30 та 31 Правил надання населенню послуг з газопостачання, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 09.12.1999 року №2246 (зі змінами) (надалі Правила), газопостачальне/газорозподільне підприємство має право вимагати від споживача відшкодування збитків згідно з Порядком 184.

Як визначено пунктом 1 розділу II Порядку 184, цей Порядок застосовується газопостачальним/газорозподільним підприємством у разі виявлення у споживача одного чи декількох порушень Правил з переліку, наведеного в пункті 2 цього розділу, та за умови оформлення акта-претензії, складеного з урахуванням вимог цього Порядку.

Варто зазначити, що пунктом 5 розділу II Порядку 184 визначено, що за результатами виявлених порушень представниками газопостачального/ газорозподільного підприємства складається акт-претензія, який оформлюється таким чином:

1) у разі виявлення газопостачальним/газорозподільним підприємством порушень, зазначених у пункті 2 цього розділу, на місці виявлення порушення складається акт-претензія за формою, наведеною в додатку 1 до цього Порядку;

2) акт-претензія складається в присутності споживача (власника або наймача) об'єкта представниками газопостачального/газорозподільного підприємства після пред'явлення ними службових посвідчень і скріплюється їхніми підписами.

Акт-претензія складається в двох примірниках, один з яких залишається у споживача. Споживач має право внести до акта-претензії свої зауваження та заперечення.

Працівники газопостачального/газорозподільного підприємства перед складанням акта-претензії зобов'язані повідомити споживача про його право внести зауваження та заперечення до акта-претензії, викласти мотиви своєї відмови від його підписання або підписати його без зауважень;

3) у разі відмови споживача від підписання акта-претензії про це зазначається в акті-претензії.

Акт-претензія без підпису споживача вважається дійсним, якщо:

його підписали три представники газопостачального/газорозподільного підприємства та відмова споживача від підпису акта-претензії підтверджується відеозйомкою;

його підписали представник газопостачального/газорозподільного підприємства та одна незаінтересована особа (представник житлово-експлуатаційної організації, балансоутримувач або управитель будинку, виборна особа будинкового, вуличного, квартального чи іншого органу самоорганізації населення або представник органу місцевого самоврядування тощо) за умови посвідчення їх осіб.

Акт-претензія щодо відмови споживача у доступі до об'єкта споживача вважається дійсним, якщо його підписали представник газопостачального/газорозподільного підприємства та одна незаінтересована особа (представник житлово-експлуатаційної організації, балансоутримувач або управитель будинку, виборна особа будинкового, вуличного, квартального чи іншого органу самоорганізації населення або представник органу місцевого самоврядування тощо) за умови посвідчення їх осіб.

У разі відмови споживача від підписання акта-претензії про це робиться відмітка в обох примірниках акта-претензії і другий примірник надсилається споживачеві реєстрованим поштовим відправленням;

4) споживачі та представники газопостачального/газорозподільного підприємства під час виявлення порушень, зазначених у пункті 2 цього розділу, мають право здійснювати

фото- та відеозйомку для фіксації виявлених порушень, про що зазначається в акті-претензії.

До акта-претензії сторонами можуть бути додані пояснення, зауваження, заперечення та докази, перелік яких (за наявності) зазначається в цьому акті-претензії.

Відеозйомки відмови Споживача від підпису акту-претензії, ПАТ «Дніпропетровськгаз» не надано. Акти також не містять підписів незацікавлених осіб. Відтак, згідно з наведеними вимогами підпункту 3 пункту 5 розділу II Порядку 184, акт-претензія від08.2015 року, складений ПАТ «Дніпропетровськгаз» щодо Споживача, вважається недійсним.

.....08.2015 року та09.2015 року працівниками Товариства складено акти про не допуск для здійснення відключення Споживача. Слід зазначити, що зазначені акти не містять ані підпису Споживача, ані підпису незацікавленої особи.

Відповідно до акту від10.2015 року газопостачання Споживача було припинено шляхом механічного від'єднання.

.....10.2015 року складено акт-розрахунок збитків відповідно до якого періодом розрахунку визначено05.2015 року (від дати зняття показників лічильника газу контролером Товариства) –09.2015 року (до дати механічного від'єднання) на суму 13 072 грн. Споживача попереджено що відновлення газопостачання буде здійснено після сплати завданих збитків.

Відповідно до підпункту 4 пункту 4 розділу II Порядку 184, розрахунок за спожитий газ, при даному порушенні, здійснюється за нормами споживання газу, що були чинними на дату виявлення порушення, за період з дня припинення газопостачання (або у разі здійснення попередньої перевірки відключеного стану - з дня такої перевірки, що має підтверджуватися відповідним актом перевірки тощо) до дня виявлення порушення, але не більше ніж за 6 місяців.

Як зазначено вище, перевірка відключеного стану проводилась ПАТ «Дніпропетровськгаз»05.2015 року, а акт-претензія про виявлене порушення датовано08.2015 року.

Таким чином, ПАТ «Дніпропетровськгаз» було штучно завищено період нарахування суми відшкодування збитків Споживачу. Крім того, акт-претензія складена ПАТ «Дніпропетровськгаз», на підставі якої було проведено визначення збитків, є недійсною.

Враховуючі викладене ПАТ «Дніпропетровськгаз» не мало правових підстав для нарахування збитків Споживачу. Такі висновки підтверджуються роз'ясненнями НКРЕКП, отриманими територіальним відділенням (лист від 12.02.2016 року вих.№1248/16.3.2/7-16).

Досліджені дії ущемили права Споживача (неотримання послуг газопостачання) та могли завдати йому матеріальних втрат.

За інформацією ПАТ «Дніпропетровськгаз», станом на03.2016 року, Споживач знаходився у відключеному стані. За аналогічний минулий період (з10.2014 року по03.2015 року) Споживачем було спожито 1 571 м³ газу (орієнтовний розмір неотриманих Споживачем послуг газопостачання). Відтак, ПАТ «Дніпропетровськгаз» свідомо відмовилось від отримання коштів Споживача за власні послуги задля отримання неправомірної вигоди у вигляді нарахованих «збитків». Такі дії були б не можливими за умов існування значної конкуренції на ринку розподілу природного газу, оскільки споживачів могли б обрати іншого надавача послуг і Товариство втрачало б власну долю ринку.

На подання з попередніми висновками у справі від 08.04.2016 року №28, яке було надіслано сторонам у справі для ознайомлення та відповідного реагування 08.04.2016 року, з боку Споживача не надано додаткової інформації, яка б могла вплинути на прийняття цього рішення. ПАТ «Дніпропетровськгаз» листом від 21.04.2016 року №11/3-0239 повідомило, що вважає висновки територіального відділення передчасними та частково необґрунтованими, а саме: оскільки вентиляційний канал в будинку споживача є єдиним для всіх газових приборів, газопостачання було перекрите на вхідному крані будинку та

визначення періоду нарахування збитків Товариство вважає об'єктивним. Зазначені заперечення не можливо прийняти до уваги, оскільки вони суперечать вимогам нормативних актів, наведених у цьому рішенні.

Крім того ПАТ «Дніпропетровськгаз» повідомлено, що Товариство визнає факт порушення працівниками нормативно-правових актів при складанні акту претензії та актів не допуску. 20.04.2016 року було скасовано розрахунок збитків та відновлено газопостачання споживачу. В підтвердження надані копії акту врізання зовнішніх газопроводів та виписку з особового рахунку (фінансовий стан) Споживача.

Таким чином, за результатом розгляду цієї справи встановлено, що дії ПАТ «Дніпропетровськгаз» щодо припинення газопостачання03.2015 року у спосіб не передбачений законодавством у сфері газопостачання, неправомірного нарахування збитків гр., яка мешкає за адресою: та не відновлення їй газопостачання на підставі їх несплати є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим пунктом другим статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій суб'єкта господарювання, який займає монополіне (домінуюче) становище на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Згідно з абзацом другим частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за вказане порушення передбачена відповідальність у вигляді накладення штрафу у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Згідно декларації з податку на прибуток підприємства дохід (виручка) ПАТ «Дніпропетровськгаз» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2015 рік становить тис. (..... тисяч) гривень.

При визначенні штрафу враховано:

Порушення законодавства про захист економічної конкуренції ПАТ «Дніпропетровськгаз» припинено.

Порушення законодавства про захист економічної конкуренції ПАТ «Дніпропетровськгаз» призвело до ущемлення інтересів Споживача.

Повторність вчинення порушення, рішенням адміністративної колегії територіального відділення від 25.11.2014 року № 85/01-14/06-14 (справа №76/06-03-1/14) ПАТ «Дніпропетровськгаз» притягувалось до відповідальності за неправомірне нарахування збитків.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 року №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 року №169-р), (зі змінами та доповненнями) адміністративна колегія

ВИРІШИЛА:

2.1. Визнати публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Дніпропетровськгаз» (ЄДРПОУ 03340920) суб'єктом господарювання, який протягом 2015 року поточного періоду 2016 року займав монополіне (домінуюче) становище на ринку розподілу природного газу в межах території Дніпропетровської області, крім міст Дніпропетровськ, Інгулець, Кривий Ріг, крім Інгулецького району; міст Дніпропетровськ, Інгулець, Кривий Ріг, крім Інгулецького району, сіл Дніпропетровського району:

Любимівка, Перше травня, Степове, Чумаки, Маївка, Зоря, Балівка, Партизанське, радгоспу «Держинець», сіл Дніпропетровського району: Любимівка, Перше травня, Степове, Чумаки, Маївка, Зоря, Балівка, Партизанське, радгоспу «Держинець», на якій розташовані газорозподільні мережі, що перебувають у власності (користуванні) Товариства, оскільки на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

2.2. Визнати дії публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Дніпропетровськгаз» (ЄДРПОУ 03340920) щодо припинення газопостачання гр., яка мешкає за адресою:,03.2015 року у спосіб не передбачений законодавством у сфері газопостачання, неправомірного нарахування збитків та не відновлення її газопостачання на підставі їх несплати, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим пунктом другим статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2.3. За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, вказане в пункті 2.2 резолютивної частини цього рішення, накласти на публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Дніпропетровськгаз» (ЄДРПОУ 03340920) штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Голова
адміністративної колегії

О.Я. ТУРКОВСЬКИЙ